

ÚŘAD PRO OCHRANU OSOBNÍCH ÚDAJŮ

Pplk. Sochora 27, 170 00 Praha 7
tel.: 234 665 111, fax: 234 665 444
posta@uouu.cz, www.uouu.cz

Čj. UOOU-04599/23-2

ROZHODNUTÍ

Úřad pro ochranu osobních údajů (dále jen „Úřad“) jako nadřízený orgán příslušný podle ustanovení § 16a odst. 4 ve spojení s ustanovením § 20 odst. 4 a 5 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, rozhodl o stížnosti žadatele, [REDACTED] (dále jen „žadatel“), na postup Všeobecné zdravotní pojišťovny České republiky, se sídlem Orlická 2020/4, 130 00 Praha 3, IČ: 411 97 518 (dále také „povinný subjekt“), při vyřizování žadatelovy žádosti o informace ze dne 19. 10. 2023, takto:

I. Všeobecné zdravotní pojišťovně České republiky, se dle ustanovení § 16a odst. 6 písm. b) zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, **přikazuje, aby ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí vyřídila body 1, 3 a 4 žadatelovy žádosti** ze dne 19. 10. 2023.

II. Výše úhrady stanovená oznámením Všeobecné zdravotní pojišťovny České republiky ze dne 30. 10. 2023, zn. VZP-23-05821494-Z721 (I/176/23), v souvislosti s vyřizováním žádosti o informace ze dne 19. 10. 2023 ve výši 2. 485,- Kč, **se dle ustanovení § 16a odst. 7 písm. b) zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, snižuje na částku 0 Kč.**

Odůvodnění

I.

Vymezení věci

[1] Žadatel žádostí doručenou dne 19. 10. 2023 požádal povinný subjekt podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím (dále jen „InfZ“), o poskytnutí informací v následujícím znění:

„1) Označení PCR testů na COVID 19, které byly zaplacený z veřejného zdravotního pojištění. Rozsah označení poskytněte v takto: Výrobce, označení testu, výrobní číslo, číslo jedinečné identifikace prostředku (UDI).

2) Seznam osob, kterým bylo zaplacený provedení PCR testů na COVID 19 z prostředků veřejného zdravotního pojištění. Označení osob proveďte v rozsahu: jméno, IČO, sídlo a počet uhrazených PCR testů.

3) Všechny certifikáty k PCR testům na COVID19, které byly zaplacený z veřejného zdravotního pojištění.

4) Všechny smlouvy o provádění PCR testů na COVID 19, které uzavřel povinný subjekt se všemi subjekty za účelem provádění testování na COVID 19.

Informace dle bodu 1,2,3,4 poskytněte za období od prosince 2020 do 30.09.2023. “

(Dále jen „žádost“).

[2] Povinný subjekt dne 24. 10. 2023 žadateli zaslal sdělení, jímž mu poskytl informace k bodu 4 jeho žádosti odkazem na zveřejněnou informaci ve smyslu § 6 odst. 1 InfZ. V obsahu tohoto sdělení povinný subjekt uvedl odkaz na seznam smluvních poskytovatelů zdravotních služeb:

<https://www.vzp.cz/poskytovatele/smluvni-vztahy/seznam-smluvnich-poskytovateleu-zdravotnichsluzeb>) a odkaz na seznam smluv s jednotlivými poskytovateli včetně příloh č. 2: <https://www.vzp.cz/poskytovatele/smluvni-vztahy/smlouvy-s-poskytovateli-zdravotnich-sluzeb>.

K těmto odkazům byla připojena doprovodná informace v následujícím znění: „K požadavku pod bodem 4. žádosti na poskytnutí informací v podobě smluv o provádění PCR testů na COVID 19, které uzavřela VZP ČR se všemi subjekty za účelem provádění testování na COVID 19, Vám VZP ČR sděluje, že PCR testování na přítomnost onemocnění COVID 19 je VZP ČR vykazováno pouze jako zdravotní výkony (v jejichž rámci je spotřebován materiál potřebný pro provedení testu a jsou provedeny příslušné kroky ke zjištění výsledku). V souvislosti s testováním přítomnosti onemocnění COVID 19 metodou PCR byly pro účely vykazování zavedeny následující kódy výkonů: 82301, 82302, 82350 (VZP), 82351 (VZP), 82352 (VZP). Do smluvních vztahů s poskytovateli zdravotních služeb bylo provádění těchto výkonů promítnuto prostřednictvím změny Přílohy 2 ke mezi VZP ČR a příslušným poskytovatelem, kam byly zařazeny uvedené kódy výkonů.“ Žadateli bylo sdělení s odkazem na zveřejněnou informaci doručeno následujícího dne.

[3] Dne 30. 10. 2023 zaslal povinný subjekt žadateli oznámení o výši úhrady z téhož dne pod zn. VZP-23-05821494-Z721 (I/176/23), jímž žadateli stanovil částku spojenou s mimořádně rozsáhlým vyhledáním informací pod bodem 2 žádosti v celkové výši 2. 485,- Kč, kterou odvodil tak, že celková doba nezbytná pro vyhledání a zpracování požadovaných informací pod bodem 2 činila 5 hodin. Hodinová sazba byla stanovena částkou 497,- Kč, která dle oznámení odpovídá sazebníku nákladů povinného subjektu zveřejněného na jeho webových stránkách. V uvedeném oznámení povinný subjekt dále uvedl, že v souladu s rozsudkem Nejvyššího správního soudu č. j. 5 As 76/2014-23 přistupuje k žádosti o informace jako k jednomu celku, přičemž o zbývající části žádosti, resp. bodů 1 a 3 rozhodne až po provedené úhradě za vyhledání informací.

[4] Žadatel podal proti postupu povinného subjektu při vyřizování bodu 4 žádosti stížnost dle § 16a odst. 1 písm. a) InfZ, dále při vyřizování bodů 1 a 3 žádosti stížnost podle § 16a odst. 1 písm. b) InfZ, a dále stížnost proti postupu spočívajícímu ve stanovení výše úhrady za mimořádně rozsáhlé vyhledání informace pod bodem 2 žádosti stížnost dle ustanovení § 16a odst. 1 písm. d) InfZ. Stížnost byla doručena povinnému subjektu dne 1. 11. 2023.

[5] Žadatel ve své stížnosti uvádí, že povinný subjekt zneužil svého práva na úhradu nákladů za mimořádně rozsáhlé vyhledání informace, aby žadateli znesnadnil přístup k požadovaným informacím. Podle žadatele povinný subjekt nezdůvodnil, v čem spočívá

mimořádná rozsáhlost, respektive neodůvodnil, že se v daném případě nejedná o běžnou činnost povinného subjektu. Z obsahu žadatelovy stížnosti dále vyplynulo, že nesouhlasí s postupem spočívajícím v podmíněném vyřízení bodů 1 a 3 jeho žádosti za předpokladu, kdy by úhradu provedl. Žadatel rovněž namítá, že poskytnutý odkaz k bodu 4 není korektním postupem povinného subjektu při vyřizování jeho žádosti, neboť neumožňuje přímé vyhledání konkrétního subjektu. Žadatel v závěru své stížnosti navrhuje, aby stanovená výše úhrady byla snížena na 0,- Kč.

[6] Povinný subjekt neshledal důvody pro změnu svého postupu a předmětnou stížnost postoupil společně se spisovým materiálem a stanoviskem Úřadu. Povinný subjekt ve svém stanovisku zrekapituloval dosavadní procesní vývoj v dané věci, přičemž neshledal ve svém postupu při vyřizování žadatelovy žádosti jakékoli procesní pochybení. Ke stanovené výši úhrady povinný subjekt doplnil, že tímto způsobem žadateli nebrání přístupu k informacím, pouze žádá úhradu, která odpovídá náročnosti vyhledání požadovaných informací pod bodem 2 žádosti a jejich sestavení do následné odpovědi.

II.

Procesní otázka určení nadřízeného orgánu

[7] Úřad se nejprve zabýval otázkou své příslušnosti k vedení řízení o stížnosti na postup povinného subjektu při vyřizování žadatelovy žádosti o informace.

[8] Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky je povinným subjektem dle InfZ. Dle platné a účinné právní úpravy nelze určit její nadřízený orgán podle ustanovení § 178 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“); z tohoto důvodu je nadřízený orgán pro účely uvedeného právního předpisu určen dle ustanovení § 20 odst. 5 InfZ a je jím Úřad.

III.

Věcné posouzení stížnosti

[9] Úřad na základě řádně, včas a oprávněnou osobou podané stížnosti přezkoumal postup povinného subjektu podle ustanovení § 16a odst. 6 a 7 InfZ.

[10] Předně je třeba připomenout, že InfZ obsahové náležitosti stížnosti na postup povinného subjektu při vyřizování žádosti o informace nestanoví. Z povahy věci lze dovodit, že ze stížnosti musí být zřejmé, kdo ji činí, jakému povinnému subjektu je určena a jaké věci se týká. Pokud jde o povinnost tvrzení a povinnost důkazní, jde o základní principy spojené s jakýmkoli opravnými prostředky, třebaže u stížnosti nelze hovořit o povinnosti žadatele označit důkazy na podporu svých tvrzení, jako je tomu u účastníka správního řízení dle správního řádu. Je tedy v zájmu stěžovatele, aby své námitky proti postupu povinného subjektu při vyřizování žádosti o informace vymezil co nejkonkrétněji a svá tvrzení doložil, resp. navrhl důkazy, je-li to v konkrétním případě nutné pro přezkoumání postupu povinného subjektu (srov. JELÍNKOVÁ, Jitka, TUHÁČEK, Miloš. *Zákon o svobodném přístupu k informacím: praktický komentář*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 233).

[11] Pokud jde o rozsah stížnostního přezkumu, pak platí, že nadřízený orgán přezkoumává postup povinného subjektu v rozsahu vymezeném žadatelem s tím, že nadřízený orgán není vázán pouze námitkami žadatele. Pokud nadřízený orgán zjistí jiné než stěžovatelem tvrzené pochybení povinného subjektu, musí k tomuto zjištění při vyřizování

stížnosti přihlédnout. Pokud však stěžovatel nesplní svou povinnost „tvrdit a prokázat“, nemůže později vytýkat nadřízenému orgánu, že určité nikoli zjevné pochybení povinného subjektu nebylo nadřízeným orgánem v rámci stížnostního řízení „odhaleno“. V zásadě tedy lze konstatovat, že postup povinného subjektu přezkoumává nadřízený orgán jednak z hlediska žadatelem uplatněných námitek a jednak z hlediska případné existence ze spisu zjevných pochybení. **V případě, kdy stěžovatel ve stížnosti neuvede žádné námitky, může se nadřízený orgán omezit jen na přítomnost případných zjevných pochybení, přičemž stěžovatel pak nemůže následně nadřízenému orgánu účinně vytýkat, že nadřízený orgán neobjevil „skrytou vadu“ v postupu povinného subjektu** (srov. FUREK, Adam; ROTHANZL, Lukáš; JIROVEC, Tomáš. *Zákon o svobodném přístupu k informacím: komentář*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2016. s. 924).

[12] Úřad se zabýval v rozsahu požadovaném žadatelem tím, zda povinný subjekt při vyřizování žádosti o poskytnutí informace postupoval zejména v souladu s ustanoveními § 6 a § 14 InfZ, přičemž shledal, **že stížnost žadatele je důvodná.**

[13] Úřad se dále zabýval, v rozsahu požadovaném žadatelem, tím, zda povinný subjekt uplatnil úhradu stanovených nákladů spojených s mimořádně rozsáhlým vyhledáním informace řádně a ve lhůtě plynoucí z ustanovení § 17 odst. 3 ve spojení s ustanovením § 14 odst. 5 písm. d) InfZ, a dále tím, zda celková výše úhrady odpovídá znění ustanovení § 17 odst. 1 InfZ a nařízení vlády č. 173/2006 Sb., o zásadách stanovení úhrad a licenčních odměn za poskytování informací podle zákona o svobodném přístupu k informacím, v platném znění (pozn. sazebník úhrad za poskytování informací).

[14] Úřad, s ohledem na obsah předloženého spisového materiálu, konstatuje, že povinný subjekt splnil svoji povinnost a zaslal žadateli oznámení o úhradě nákladů včas a v souladu s ustanovením § 17 odst. 3 věty první InfZ. Povinný subjekt žadatele vyrozuměl o možnosti uplatnění opravného prostředku proti stanovené výši úhrady. Povinný subjekt ve svém oznámení uvedl funkční odkaz na webovou stránku, na niž se nachází sazebník úhrad za poskytování informací.

Právní rámec k mimořádně rozsáhlému vyhledání informace

[15] Dle ustanovení § 2 odst. 1 InfZ platí, že *„povinnými subjekty, které mají podle tohoto zákona povinnost poskytovat informace vztahující se k jejich působnosti, jsou státní orgány, územní samosprávné celky a jejich orgány a veřejné instituce.“*

[16] Dle ustanovení § 16a odst. 1 písm. d) InfZ platí, že *„stížnost na postup při vyřizování žádosti o informace může podat žadatel, který nesouhlasí s výší úhrady sdělené podle § 17 odst. 3 nebo s výší odměny podle § 14a odst. 2, požadovanými v souvislosti s poskytováním informací.“*

[17] Dle ustanovení § 17 odst. 1 InfZ platí, že *„povinné subjekty jsou v souvislosti s poskytováním informací oprávněny žádat úhradu ve výši, která nesmí přesáhnout náklady spojené s pořízením kopií, opatřením technických nosičů dat a s odesláním informací žadateli. Povinný subjekt může vyžádat i úhradu za mimořádně rozsáhlé vyhledání informací.“*

[18] Dle ustanovení § 17 odst. 3 a 4 InfZ platí, že *„V případě, že bude povinný subjekt za poskytnutí informace požadovat úhradu, písemně oznámí tuto skutečnost spolu s výší úhrady žadateli před poskytnutím informace. Z oznámení musí být zřejmé, na základě jakých*

skutečností a jakým způsobem byla výše úhrady povinným subjektem vyčíslena. Součástí oznámení musí být poučení o možnosti podat proti požadavku úhrady nákladů za poskytnutí informace stížnost podle § 16a odst. 1 písm. d), ze kterého je patrné, v jaké lhůtě lze stížnost podat, od kterého dne se tato lhůta počítá, který nadřízený orgán o ní rozhoduje a u kterého povinného subjektu se podává. Nesplní-li povinný subjekt vůči žadateli oznamovací povinnost podle odstavce 3, ztrácí nárok na úhradu nákladů.“

[19] V ustálené aplikační praxi správních orgánů je neurčitý právní pojem **mimořádně rozsáhlé vyhledávání** vykládán zejména jako případ činnosti, kdy je zapotřebí požadovanou informaci vyhledávat z více pramenů, sestavovat ji z různých podkladů, s čímž může být spojeno i shromáždění a prověření velkého množství informací, případně uskupení velkého množství dílčích údajů v případech, kdy je nutno postupovat v součinnosti více složek povinného subjektu, nebo kdy je nutná znalost kontextu celého případu, ke kterému se požadovaná informace vztahuje, a kdy není možno po povinném subjektu spravedlivě požadovat, aby tyto zvýšené náklady nesl s tím, že za vyhledávání informací lze považovat takovou činnost zaměstnanců povinného subjektu, která spočívá v identifikaci a následném shromáždění požadovaných informací a v navazujícím zpracování odpovědi na žádost, tedy v utřídění informací za účelem jejich předání žadateli.

[20] Mimořádně rozsáhlým vyhledáváním informací se pak rozumí situace, kdy shromáždění informací bude pro daný povinný subjekt představovat v jeho konkrétních podmínkách časově náročnou činnost, která se objektivně vzato vymyká běžnému poskytování informací tímto povinným subjektem. O zvýšenou aktivitu povinného subjektu se bude jednat typicky tehdy, jestliže zaměstnanec pověřený vyřízením žádosti bude nucen na delší dobu přerušit či odložit plnění svých ostatních úkolů a cíleně se po tuto dobu věnovat vyhledání informací. Mimořádně rozsáhlé vyhledání informací však nemůže být odvozeno od komplikovanosti vnitřního systému, přičemž tato případná komplikovanost zvyšující časové či personální nároky na vyřízení žádosti o poskytnutí informace nemůže jít „k tíži“ žadatele (srov. FUREK, Adam; ROTHANZL, Lukáš; JIROVEC, Tomáš *Zákon o svobodném přístupu k informacím: komentář*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 1020).

[21] Je tedy úkolem povinného subjektu, aby do spisu o vyřízení žádosti řádně doložil, že se v daném případě skutečně jednalo o mimořádně rozsáhlé vyhledání informací, **neboť v opačném případě nebude jeho nadřízený orgán schopen výši přezkoumat a nebude moci tyto náklady uznat**. Takové doložení je přitom zpravidla provedeno tak, že příslušní zaměstnanci, kteří se na vyhledání podíleli, vyčíslí dobu strávenou vyhledáváním požadovaných informací a v záznamu založeném do spisu popíší způsob vyhledání informací. Povinný subjekt kromě toho musí též prokázat, že se v daném případě skutečně jednalo o vyhledávání, které bylo mimořádně rozsáhlé, tedy musí objasnit, v čem spočívala jeho mimořádná rozsáhlost (srov. FUREK, Adam; ROTHANZL, Lukáš; JIROVEC, Tomáš. *Zákon o svobodném přístupu k informacím: komentář*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 1022).

Aplikace na předmětný případ

K odkazu na zveřejněnou informaci

[22] Dle ustanovení § 16a odst. 1 písm. a) InfZ může stížnost na postup při vyřízení žádosti o informace podat žadatel, který nesouhlasí s vyřízením žádosti způsobem uvedeným v § 6 InfZ. K aplikaci tohoto ustanovení Úřad podpůrně odkazuje na komentované znění InfZ

k citovanému ustanovení, v němž je k tomuto postupu uvedeno: „v odkazu na zveřejněnou informaci je nutné podle znění zákona uvést údaj umožňující vyhledání a získání informace. Je možné položit otázku, jak se liší údaj umožňující vyhledání a údaj umožňující získání informace, když získání informace (chápáno jako zabezpečení informace do vlivu žadatele) nutně znamená její předchozí vyhledání. Účelem zákonné formulace tak zřejmě není nutit povinné subjekty, aby v odkazu odlišovaly způsob vyhledání a způsob získání (když ty budou v drtivé většině případů totožné, resp. způsob získání vyhledané informace bude natolik zřejmý, že není třeba jej výslovně uvádět), ale především zdůraznit, že podmínkou využití odkazu podle § 6 odst. 1 musí být nejen možnost informaci vyhledat (zjistit, kde se nachází), ale též ji získat do sféry žadatele (seznámit se s ní a uchovat ji žadatelem). Bylo by ostatně poněkud komické, pokud by odkaz na informaci uvedenou ve veřejné knihovně kromě označení příslušné publikace a této knihovny uváděl též „podrobný návod“, jakým způsobem lze v dané knihovně publikaci přečíst nebo pořídit z ní kopii (tj. získat informaci), nebo pokud by odkaz na internetovou stránku uváděl též návod na „stažení“ příslušného souboru, což je postup nepochybně známý každému uživateli internetu. Proto obvykle plně postačí, pokud povinný subjekt v odkazu přesně specifikuje informaci (např. dokument, v němž je informace uvedena) a uvede přesně způsob jejího vyhledání.“ (FUREK, A.; ROTHANZL, L.; JIROVEC, T. Zákon o svobodném přístupu k informacím. Komentář. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2016, str. 370 – 371).

[23] Povinný subjekt v případě vyřizování bodu 4 žádosti dodržel zákonnou 7denní lhůtu pro postup dle § 6 odst. 1 InfZ. Úřad prověřil funkčnost odkazů ve sdělení ze dne 24. 10. 2023, kdy zjistil, že odkazy skutečně směřují k seznamu smluvních poskytovatelů zdravotních služeb a smlouvám s poskytovateli zdravotních služeb včetně příloh, na které poukázal povinný subjekt v uvedeném oznámení. Úřad sice na jednu stranu shledal, že povinný subjekt hodlal žadateli v části této žádosti vyhovět, což vyplývá i z doprovodné informace k odkazům, která má sloužit jako návod pro vyhledání konkrétních smluv a příloh, nicméně způsob vyřízení tohoto bodu žádosti ve smyslu výše odkazovaného ustanovení InfZ je nedostatečný, neboť neumožňuje přímý přístup k požadovaným informacím. Aby žadatel mohl získat požadované informace, musí pro vyhledání konkrétních smluv nastavit různá výběrová kritéria k vyhledání relevantních poskytovatelů zdravotních služeb, přičemž ani na základě doprovodné informace poskytnuté povinným subjektem nelze přímo vyhledat žadatelem specifikované informace.

[24] Úřad tak v daném případě na základě výše uvedených skutečností dospěl k závěru, že obecný odkaz na webovou stránku povinného subjektu bez bližší identifikace specifikovaných smluv, nelze považovat za vyřízení žádosti způsobem dle § 6 odst. 1 InfZ.

K nečinnosti povinného subjektu

[25] Z postupu povinného subjektu dále vyplynulo, že body 1 a 3 žadatelovy žádosti podmínil uhrazením nákladů za mimořádně rozsáhlé vyhledání informace pod bodem 2 uvedené žádosti. Povinným subjektem zvolený postup považuje Úřad za nezákonný, neboť neodpovídá žádnému z možných postupů upravených ustanovením § 14 odst. 5 InfZ, ani judikatorním závěrům. Pokud se povinný subjekt odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2014, č. j. 5 As 76/2014-23, jeho závěry na posuzovaný případ nedopadají. Stanovená úhrada za mimořádně rozsáhlé vyhledání informace nebyla vyčíslena v souladu s ustanovením § 17 odst. 3 InfZ, tudíž nelze vyřízení zbylých bodů žádosti vynechat

či jej podmiňovat zaplacením úhrady, která se navíc týká pouhého jednoho ze čtyř bodů žádosti. Povinný subjekt fakticky setrvává v nečinnosti, pokud podmiňuje vyřízení bodů 1 a 3 žádosti tím, že žadatel má nejprve provést úhradu nákladů spojených s vyřizováním bodu 2 žádosti. V tomto ohledu je žadatelova námitka důvodná a postup povinného subjektu nesprávný. Úřadu tak nezbylo, než rozhodnout dle ustanovení § 16a odst. 6 písm. b) InfZ a výrokem I. přikázat opětovné vyřízení uvedených bodů žádosti.

Náklady za mimořádně rozsáhlé vyhledání informace

[26] Ze správního spisu je zřejmé, že při stanovení konkrétní výše požadované úhrady vycházel povinný subjekt ze Sazebníku úhrad, který zveřejnil pod uvedeným odkazem <https://www.vzp.cz/o-nas/informace/pristup-k-informacim>. Náklady za mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací jsou v Sazebníku úhrad určeny hodinovou sazbou ve výši 497,- Kč za každou započatou hodinu a předpokladu doby vyhledání delší než 2 hodiny. V tomto ohledu Úřad konstatuje, že sazebník úhrad je zveřejněn v souladu s citovanou vyhláškou.

[27] InfZ vychází z pravidla, že informace se (až na výjimky) poskytují, přičemž omezení či podmiňování poskytování informací (ony výjimky) podléhají restriktivnímu výkladu a musí být řádně odůvodněné (důkazní břemeno leží na povinných subjektech). Jednou z výše uvedených výjimek je i úplatnost (mimořádně rozsáhlého) vyhledávání informací. Přístup k informacím (jejich poskytování) má být svobodný, tedy bez jakéhokoliv, včetně finančního, zatížení. Úplatnost souvisí s tím, že s ohledem na konkrétní podmínky u povinného subjektu a na množství požadovaných informací nebo jejich povahu bude vyhledání informací pro povinný subjekt zátěží nad míru obvyklou (obdobně též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 10. 2016, č. j. 5 As 35/2016–25). Povinný subjekt proto stíhá povinnost odůvodnit, proč se jedná o mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací a nejde o vyhledávání běžné (zvláště, jde-li o informace potřebné k jeho každodenní činnosti). V písemném oznámení o požadované úhradě musí povinný subjekt uvést, na základě jakých skutečností a jakým způsobem byla výše úhrady vyčíslena, tzn., musí uvést nejen jednotkovou sazbu a počet hodin, po které by trvalo vyhledání informace, ale též náležitě odůvodnit, v čem mimořádná rozsáhlost vyhledávání spočívala (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 6. 2017, č. j. 6 As 326/2016 – 32). Z odůvodnění rozhodnutí povinného subjektu tedy musí vyplývat, vyhledání jakých informací již pro povinný subjekt bude zátěží nad míru obvyklou a v čem toto zatížení spočívá. Informace mají být poskytovány aktivně, bezplatně k žádosti a až jako poslední možností je poskytnutí informací za přiměřenou úplatu.

[28] Jde-li o samotné stanovení výše úhrady, musí být z rozhodnutí povinného subjektu patrné, nejenom proč byla úhrada stanovena, ale i za co a jak. Nepostačí pak prostý odkaz na sazbu násobenou odhadem času, který vyhledávání informace zabere, neboť rozhodnutí, včetně výše stanovené úhrady, musí být přezkoumatelné co do důvodnosti, účelnosti a přiměřenosti vyčíslení úhrady. Povinný subjekt musí alespoň rámcově uvést, jaké jednotlivé úkony jsou pro vyhledání informace zapotřebí a kolik času na vyhledávání informace bude či bylo potřeba. Jak již bylo uvedeno výše, náklady vzniklé v souvislosti s mimořádně rozsáhlým vyhledáváním informací musí být vždy reálné (byť ne zcela přesné) a nesmí sloužit k odrazování skutečných i potencionálních žadatelů vyžadovat informace od povinného subjektu (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 2. 2021, č. j. 1 As 281/2020–42).

[29] Po posouzení stížností napadeného oznámení o úhradě a souvisejícího spisového materiálu Úřad konstatuje, že důvody, které povinný subjekt v oznámení o úhradě stanovených nákladů za mimořádně rozsáhlé vyhledání informace pod bodem 2 žádosti uvedl, nebyly dostatečným způsobem konkretizovány tak, aby z nich bylo lze jednoznačně určit, že se skutečně jednalo o mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací nad míru obvyklou. Ani z obsahu stanoviska k žadatelově stížnosti nelze odůvodnění mimořádné rozsáhlosti spolehlivě přezkoumat.

[30] **Ze zaslání oznámení o úhradě tak není nejen Úřadu, ale především žadateli zřejmé, na základě jakých skutečností a jakým způsobem byla výše úhrady povinným subjektem vyčíslena, a to zejména z pohledu vykázaných hodin nezbytných k vyhledání požadované informace pod bodem 2 žádosti.**

[31] Povinný subjekt v oznámení uvedl činnosti, které museli zaměstnanci povinného subjektu učinit za účelem zpracování požadovaných informací. Povinný subjekt konstatoval, že celková úhrada zahrnuje více výkonů s různým ohodnocením. Dle obsahu oznámení se jedná konkrétně o tyto činnosti: *Posouzení žádosti z hlediska možnosti zpracování údajů, tak jak byly definovány žadatelem; zhodnocení žádosti a posouzení bezpečnosti předaných údajů zejména z hlediska ochrany osobních údajů, obchodního tajemství a hospodářské soutěži; příprava požadavku k realizaci v systému BAM, definování datových polí; předání materiálu a požadavku specialistovi ÚICT spolu s vysvětlením dané problematiky; nastavení výběrových kritérií, výběr dat z informačního systému VZP ČR, export dat – data z produkčních dokladů (4 výběry á 40 min); propojení výsledků výběrů a transformace výsledků do požadovaného formátu výstupu; kontrola konzistence předávaných dat.* Při výpočtu výsledné požadované částky vycházel povinný subjekt z počtu hodin, které zaměstnanci povinného subjektu strávili zpracováním požadované informace a z aktuální výše nákladů za mimořádně rozsáhlé vyhledání informace, kdy dospěl k částce 2. 485,- Kč.

[32] Úřad k celkovému výpočtu výše úhrady uvádí, že činnosti vymezené v oznámení o výši úhrady, za které si povinný subjekt stanovil náklady, nejsou natolik konkrétně vymezeny, aby bylo možné spolehlivě dovodit, zda celková časová dotace odpovídá jednotlivým úkonům, které jsou zahrnuty v jednotlivých činnostech. Oznámení neobsahuje kvalifikovaný odhad založený na zpracovaném vzorku informací, z něhož by Úřad mohl přezkoumat, že povinným subjektem vymezené činnosti odpovídají stanovenému penzu času. Kvalifikovaný odhad nelze dovodit ani z poskytnutého stanoviska, příp. ze záznamu, který by tento kvalifikovaný odhad podrobně rozebíral. Odůvodnění mimořádné rozsáhlosti rovněž podrobněji nerozebírá, v čem přesně spočívala kvalifikovaně odborná práce jednotlivých zaměstnanců, kteří se podíleli na vyhledávání a zpracování požadovaných informací. Úřad je toho názoru, že popis jednotlivých činností v dotčeném oznámení je ryze obecný a nelze z něj jednoznačně ověřit, že vyhledání požadovaných informací skutečně naplnilo hledisko mimořádné rozsáhlosti nad míru obvyklou dle § 17 odst. 1 InfZ. Povinný subjekt sice vyčíslil dobu strávenou vyhledáváním požadovaných informací jednotlivými zaměstnanci, ale popis jednotlivých úkonů, které bylo nutno učinit k vyhledání požadovaných informací, je mnohdy abstraktní a pro osobu stojící mimo povinný subjekt, tedy jak pro žadatele, tak pro Úřad, neuchopitelný. Především jde o nejvýznamnější položku čítající celkem 160 minut práce, z jejíhož popisu není konkrétně zřejmé, jaké časové penzum jednotlivá činnost konkrétnímu pracovníkovi zabrala a v čem konkrétně spočívala ona mimořádná rozsáhlost nad míru

obvyklou. K tomuto účelu by přispěl určitý kvalifikovaný odhad, pokud by byl povinným subjektem proveden, což se v posuzovaném případě nestalo.

[33] **S ohledem na výše uvedené tak nelze posoudit, zda stanovené časové penzum je odpovídající a souladné s dotčeným ustanovením § 17 odst. 1 InfZ.** Úřad v uvedeném případě nemohl ani přistoupit k částečnému snížení úhrady, neboť by se sám ocitl v argumentační nouzi a svůj postup by nemohl o žádné relevantní indicie opřít, respektive ze spisového materiálu ani není zřejmé, o jakou částku by měla být tato výše snížena.

[34] Úřad k výše uvedenému podotýká, že je na povinném subjektu, aby svůj postup, v případě, kdy požaduje po žadateli o informace úhradu za vyhledávání informace, řádně odůvodnil, přičemž povinný subjekt nemůže od Úřadu očekávat, že bude svým rozhodnutím nahrazovat či suplovat nejen řádné odůvodnění, v čem spočívá mimořádná rozsáhlost vyhledání dotčených informací, ale i způsob či postup, jakým ke stanovení počtu hodin strávených vyhledáním požadovaných informací dospěl, a na základě jakých skutečností k výsledné výši úhrady dospěl. V případě stanovení počtu hodin nezbytných k vyhledání požadované informace mohl povinný subjekt, na základě závěrů ustálené judikatury, použít kvalifikovaný odhad, a to na určitém vzorku požadovaných informací ve vazbě na určité časové období (rok, měsíc, týden) a určitý systém ukládání dat, na základě kterého by bylo možné náklady za mimořádně rozsáhlé vyhledávání požadovaných informací stanovit (bod 25 nálezu Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 1083/16). Avšak i tento kvalifikovaný odhad, který představuje postup stanovení výše úhrady za vyhledávání informací, **je třeba nejen v oznámení odůvodnit a náležitě popsat, ale musí být o něm současně i záznam ve spisovém materiálu.** Pouze při dodržení výše uvedeného postupu je pak nadřízený správní orgán schopen náležitě přezkoumat oprávněnost stanovené výše úhrady za vyhledání informací. Povinný subjekt však ani toto neučinil, resp. oznámení neodůvodnil a současně nepodložil ve správním spisu.

IV. Závěr

[35] S ohledem na výše uvedené tedy Úřad konstatuje, že žadatelovu stížnost shledal **důvodnou**, jde-li o postup povinného subjektu při vyřizování bodů 1 a 3 žádosti. Postup povinného subjektu při vyřizování bodu 4 žádosti formou poskytnutí odkazu na zveřejněnou informaci nebyl proveden v souladu s § 6 odst. 1 InfZ, jelikož povinným subjektem poskytnutý odkaz včetně doprovodné informace je nedostatečný. Jde-li o stanovenou výši úhrady týkající se bodu 2 žadatelovy žádosti, povinný subjekt mimořádnou rozsáhlost nijak ve svém oznámení ani v jiných podkladech postoupeného spisu nespécifikoval. Vzhledem k uvedené skutečnosti tak Úřadu nezbylo než požadovanou výši úhrady v souladu s ustanovením § 16a odst. 7 písm. b) InfZ snížit.

[36] Úřad s ohledem na dikci ustanovení § 16a odst. 6 písm. b) a odst. 7 písm. b) za středníkem InfZ zkoumal, zda je v uvedeném případě dán důvod pro postup dle § 16 odst. 5 téhož zákona, přičemž s ohledem na nedostatek informací o skutkovém stavu věci nejsou jeho podmínky naplněny. Je třeba doplnit, že řádné vyřízení a posouzení žádosti spadá primárně do pravomoci povinného subjektu. Úřad tuto pravomoc nemůže v rámci své přezkumné činnosti nahrazovat, zejména pokud jde o konkrétní skutková zjištění a jejich posouzení. S ohledem na formulaci žadatelovy žádosti nelze navíc dospět

k jednoznačnému závěru, zda k poskytnutí informací nemůže bránit některý z důvodů uvedených v § 2 odst. 4 InfZ, příp. § 7 až § 11 InfZ. Toto zjištění by měl primárně prověřit povinný subjekt, nikoli Úřad, který z povahy věci nedisponuje znalostmi vnitřních poměrů povinného subjektu.

[37] S ohledem na výše uvedené bylo rozhodnuto, jak je uvedeno ve výrocích tohoto rozhodnutí.

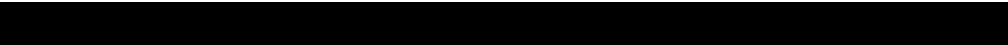
Poučení

Proti tomuto rozhodnutí se podle ustanovení § 16a odst. 9 InfZ nelze odvolat.

Praha 7. února 2024

vedoucí oddělení rozhodování

Rozdělovník:

1.
2. Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky, Orlická 2020/4, 130 00 Praha 3, DS: i48ae3q